

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.804/2017/12.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Cseh Attila előadó bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Papp János ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

dr. Madarassy Tamás ügyvéd

A per tárgya:

Elszámolás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.103/2016/6-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 22.G.20.219/2015/21.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500.000 (Ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy felhívásra fizessen meg az államnak 3.184.500 (Hárommillió-száznyolcvannégyezer-öttszáz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A perben nem álló ... Zrt. mint megrendelő, valamint az alperes és a felperes által 2003. június 23. napján létrehozott konzorcium között 2003. július 28. napján állati eredetű veszélyes hulladék ártalmatlanítása tárgyában vállalkozási szerződés jött létre. A felperes és az alperes 2003. augusztus 30-án a közösen elvégzendő munkák érdekében vállalkozási szerződést kötött, amelyben - egyebek

mellett - rögzítették, hogy a szerződés teljesítésével kapcsolatos költségeket egyenlő arányban fedezik és az elért eredményt is ugyanígy osztják meg egymás között. A konzorcium vezetője az alperes volt.

- [2] Az alperes által kiállított számla alapján az ... Zrt. 2003. december 16-ig bruttó 274.783.444 forintot fizetett meg.
- [3] A peres felek között 2004. január 19. napján költségegyeztetésre került sor, a felperes pedig ugyanezen a napon - végszámla elnevezéssel - bruttó 171.998.401 forintról bocsátott ki számlát, amelynek összegéből levonásba helyezte az előlegként részére kifizetett 128.800.000 forintot, így a különbözetként adódó 43.198.401 forint kifizetését kérte, míg a számlával együtt küldött levele 34.803.720 forint kifizetésére irányult.
- [4] Az alperes a felperes költségeit bruttó 170.631.451 forintban állapította meg, amely összegről a felperes 2004. május hóban jóváíró számlát bocsátott ki, egyúttal az elszámolás véglegesítését kérte az eredmény tekintetében is. Ezt az összeget az alperes kifizette a felperesnek.
- [5] Az alperesnek az elszámolással kapcsolatban az volt az álláspontja, hogy 2004 januárjában a felek az eredményre is kiterjedően számoltak el egymással, a tételes egyeztetés nehézségei miatt becslésekkel és kölcsönös engedményekkel. Szerinte - nettó összegek alapulvételével - 244.228.000 forint árbevétel mellett, valamint a felperesnél felmerült 134.694.676 forint, míg az alperesnél felmerült 94.664.919 forint költség figyelembevételével a konzorcium eredménye: 14.868.405 forint, ebből a felperesre jutó rész: 7.434.203 forint, a részére azonban már kifizetett 145.112.737 forintra figyelemmel még a felperesnek állna fenn tartozása.
- [6] A felperes eredménytelen fizetési felszólítást küldött 2005. január 17-én az alperesnek a nyereségre is kiterjedő elszámolás érdekében.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes eredeti (2006. január 11-én elszámolás iránt előterjesztett) keresetét elutasító 22.G.25.698/2007/23. számú elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság 13.Gf.40.163/2010/7. számú végzésével hatályon kívül helyezte.
- [8] A megismételt eljárásban a felperes 31.844.795 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a perbeli szerződések kapcsán a felek csak a költségek vonatkozásában egyeztettek és számoltak el, az eredmény tekintetében nem, ezért az alperest elszámolási kötelezettség terheli. Számítása szerint nettó összegek alapulvételével a konzorciumi megállapodásból származó bevétel 245.342.350 forint, amelyből a költsége 152.378.510 forint, az alperesé pedig 29.274.300 forint. Így a megosztható eredmény 63.689.590 forint, amelynek fele része, 31.844.795 forint még megillető őt.
- [9] Az alperes ellenkérelmében a teljes elszámolás megtörténtére hivatkozva a kereset elutasítását kérte.
- [10] Az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárásban hozott, az alperest a kereset szerint marasztaló 22.G.25.597/2010/87. számú ítéletét a másodfokú bíróság 10.Gf.40.363/2014/5. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és elrendelte a per újabb tárgyalását és újabb határozat hozatalát. A megismételt eljárásra előírta a felperesi követelés alapjául szolgáló elszámolás megalapozottságának vizsgálatához a peres felek által kölcsönösen vitássá tett költségek vizsgálatát az adott tétel felmerültét állító fél Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási terhe mellett azzal, hogy a bizonyítás kereteinek meghatározása érdekében elsődlegesen a vitatott tételeket kell tisztázni.
- [11] Az újból megismételt eljárásban a felperes módosított keresetét, míg az alperes ellenkérelmét változatlanul fenntartotta.

Az első- és másodfokú ítélet

- [12] Az elsőfokú bíróság az újból megismételt eljárásban hozott ítéletével a felperes keresetét

elutasította. Határozata indokolásában kifejtette: figyelemmel arra, hogy az alperes által költség címén kifizetett összeg, valamint a felperes által a per előtti felszólító levélben nevesített költség, illetve a felperes saját elszámolásában felszámított költség között eltérés mutatkozott, elsődlegesen a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy mennyi volt a projekt megvalósítása során felmerült költsége. E bizonyítási kötelezettségének - többszöri felhívás ellenére - nem tett eleget.

- [13] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [14] A másodfokú bíróság határozata indokolása szerint az elsőfokú bíróság a korábbi hatályon kívül helyező végzésben foglaltaknak eleget tett, eljárásjogi szabálysértés nélkül meghozott ítéletében a tényállást a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási teher megfelelő telepítése, és a bizonyítási indítványok helytálló figyelembevételével mellett feltárta, és abból - a kereseti kérelem bizonyíthatatlanságára - levont jogi következtetése is helyes volt. A másodfokú bíróság egyetértett a felperes által előterjesztett bizonyítási indítványok elsőfokú bíróság általi mellőzésével és annak indokaival. Rámutatott: a felperes alaptalanul kifogásolta fellebbezésében a bizonyítás menetét, annak sorrendiségére vonatkozó elsőfokú bírósági felhívásokat, figyelemmel arra is, hogy a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében nem a bizonyítás menetét szabta meg, hanem a kölcsönösen tisztázandó tényállítások körét, és az alperesi rezsiköltségek szakértői bizonyítása szükségességét rögzítette. A másodfokú bíróság hangsúlyozta: figyelemmel arra, hogy a perben a felperes az alperes marasztalása iránt követeléssel fellépő, az elszámolás hiányát állító fél, a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti alapvető rendelkezéssel nem ellentétesen alkalmazott Pp. 164. § (3) bekezdése alapján elsődlegesen őt terhelte saját költségei bizonyítása. A jelen elszámolási perben a nem vitatott összegű árbevételből mindkét fél által igazolt költségek levonása után fennmaradó nyereség osztható fel, így helytállóan ítélte meg az elsőfokú bíróság akként, hogy amíg a felperes kétségmentesen nem tisztázza saját költségeit, addig az alperes költségeinek vizsgálata szükségtelen, mert a felperesi bizonyítási kötelezettség elmulasztása önmagában kizárja a keresetben levezetett felperesi elszámolás ellenőrizhetőségét, mely minden további vizsgálat nélkül szükségképpen a kereset elutasítására vezet.
- [15] A másodfokú bíróság kitért arra is, hogy a 2010. január 11-i keltezésű alperesi beadvány a mellékletével együtt nem a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozás-elismerés, ezért nem eredményezte a bizonyítási teher átfordulását. E beadványában az alperes az elismerhető költségek vonatkozásában is bizonylatolást, igazolást kért - ettől téve függővé az elismerés körét -, a korábbi megismételt eljárásban pedig már a felperesi költségeket egészében vitató, tételes költségkimutatást igénylő nyilatkozatot tett, amelyet az elsőfokú bíróság nem hagyhatott figyelmen kívül, és ennek megfelelő felhívásokat intézett a felpereshez, figyelembe véve a per további adatait.
- [16] A másodfokú bíróság a Pp. 3. § (4) bekezdésére, 8. § (2) bekezdésére, 141. § (2) és (6) bekezdésére utalva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogszabályhelyeket megfelelően alkalmazta, a felperes bizonyításra történő felhívása a 2-I. sorszámú végzésben, majd a 7. sorszámú jegyzőkönyvben foglalt végzéssel ismételt és szabályszerűen megtörtént, utóbbi tartalmilag ki is egészítette a korábbi felhívást, majd azt a 9. sorszámú végzésében megismételte arra való tájékoztatás mellett, hogy mulasztás esetén a rendelkezésre álló iratok alapján hozza meg érdemi határozatát. Miután a felperes mindennek csak részben, szlovák nyelvű okiratok csatolásával és csak a határidő lejártát követően tett eleget, az elsőfokú bíróság a következő tárgyalást berekesztve a bizonyíthatatlanságot a felperes terhére értékelve a jogszabályoknak megfelelően döntött a kereset elutasításáról.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [17] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Megsértett jogszabályhelyként a Pp. 8. § (1) bekezdését, 126. § (3) bekezdését, 2. § (1) bekezdését, 1. §-át, továbbá 163. § (1) bekezdését és 166. § (1) bekezdését jelölte meg.

- [18] Kérése indoklásában kiemelte az ügynek a felek konzorcionális kapcsolatából adódó egyediségeket azt, hogy a konzorcium vezetője az alperes volt, aki ebbéli minősége okán a konzorcium nevében jogosult volt jognyilatkozatokat tenni, átvenni a gazdasági teljesítést dokumentáló okiratokat, továbbá a konzorciummal szerződő felek kizárólag vele tartottak kapcsolatot. Ennek jelentőségét abban jelölte meg, hogy a peres felek a birtokukban lévő információkkal, adatokkal való bizonyításra a konzorciumban betöltött pozíciójuk szerint kötelesek. Álláspontja szerint miután az alperes az ő költségeit megfizette, ezt követően már csak a megrendelőtől a kibocsátott számlák ellenértékéért befolyt összegek és az alperes saját költségeinek tisztázása volt szükséges az eredmény meghatározásához és ezáltal keresete elbírálásához. Ezért sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok döntése értelmében kizárólag neki állt fenn bizonyítási kötelezettsége, amelyet a Pp. 8. § (1) bekezdésével ellentétesnek tartott. Utalt továbbá az alperesnek a Pp. 126. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségeire (a védekezés alapjául szolgáló tények és ezek bizonyítékai előadására, valamint az ügyre vonatkozó okiratok bemutatási kötelezettségére). Nyomatékosan hangsúlyozta az alperes által becsatolt 2010. január 11. napján kelt okirat jelentőségét, amelyről állította, hogy az alperes tartozás-elismerését tartalmazza, és amelyre tekintettel az alperes által már elismert tények általa történő ismételt bizonyítása a már hivatkozott Pp. 8. § (1) bekezdésén és 126. § (3) bekezdésén túlmenően a Pp. 2. § (1) bekezdését és 1. §-át is sértette.
- [19] A felperes kérte továbbá a 2016. október 24-én kelt „fellebbezés indoklásának kiegészítése” elnevezésű beadványában foglaltak felülvizsgálati eljárásban történő figyelembevételét.
- [20] A megsértett jogszabályhelyként megjelölt Pp. 163. § (1) bekezdése és 166. § (1) bekezdése tekintetében kifogásolta, hogy szakértői bizonyítás iránti kérelmének a bíróság nem adott helyt.
- [21] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában történő fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [23] A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.
- [24] Elöljáróban a Kúria rögzíti: a felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem szigorú eljárásjogi szabályok által szabályozott rendkívüli perorvoslat, amelyben kizárólag a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által hivatkozott, konkrétan megjelölt jogszabálysértések vizsgálhatók. Kiemelendő, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgya: a jogerős ítélet. A felülvizsgálati kérelemben az azt előterjesztő félnek az álláspontja szerint a másodfokú bíróság által a jogerős ítélet meghozatalakor elkövetett jogszabálysértéseket kell megjelölnie, ennek körében kötelező tartalmi elemként a megsértett jogszabályhelyeket, valamint a jogszabálysértés mibenlétének kifejtését, és azt, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bekezdés, 1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. pontja és indoklása].
- [25] Erre tekintettel a felülvizsgálati kérelemben a felperes által utalás szintjén megjelenített és figyelembe venni kért, 2016. október 24-i, a fellebbezési indokokat tartalmazó beadvány tartalmának vizsgálatára a felülvizsgálati eljárásban nem kerülhetett sor.
- [26] A felperes felülvizsgálati kérelmében - szöveges hivatkozásának lényegét tekintve - az újból megismételt eljárásban alkalmazott bizonyítási sorrendet, az arról történt tájékoztatást és az ezek alapulvételével hozott jogerős ítéleti álláspontot támadta. Hivatkozásának megfelelő jogszabályhelyeket [Pp. 3. § (3) bekezdés, 141. § (2) és (6) bekezdései, 164. § (1) bekezdés] azonban a felperes nem jelölt meg, amelyre - valamint a fellebbezési indokokkal kapcsolatban a fentebb kifejtettekre - figyelemmel ez irányú felülvizsgálatra nem kerülhetett sor. Ezért a Kúria

csupán megjegyzi: az első megismételt eljárásban a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező [10.Gf.40.363/2014/5. számú] végzésében részletezte, hogy miért nem volt elfogadható az alperesnek a teljes (azaz az eredményre is kiható) elszámolás megtörténtére vonatkozóan tett állítása [fenti végzés 10. oldal 2.-4. bekezdései]. Ugyanakkor rögzítette, hogy a felperes nem oldotta fel a per korábbi szakaszában levezetett saját elszámolásában beállított költsége, valamint a per előtti felszólító levélben nevesített költségei, továbbá az alperes által költség címén kifizetett összeg között mutatkozó eltérést. Erre tekintettel nem volt mellőzhető a felperes költségeinek vizsgálata, figyelemmel arra, hogy a felperes 152.378.510 forint költséget állított be elszámolásába, míg az alperes csak 134.694.676 forintot ismert el, így a különbözetre - a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján - a felperest terhelte a bizonyítás. A másodfokú bíróság - egyéb tisztázatlan körülményekre is rámutatva - alapvetően erre figyelemmel írta elő [fenti végzése 13. oldal 2. bekezdésében] azt, hogy az elsőfokú bíróságnak „felperes követelése elbírálásához, az annak alapjául szolgáló elszámolás megalapozottságának a megítéléséhez vizsgálnia kell a peres felek kölcsönösen vitássá tett költségeit, az adott tétel felmerültét állító fél Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási terhe mellett, így a bizonyítás kereteinek meghatározása érdekében elsődlegesen a vitatott tételeket kell tisztáznia”.

- [27] Az újból megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság - a másodfokú bíróság ezen iránymutatásának eleget téve - 2-I. sorszámú végzésében egyértelműen meghatározta a felek nyilatkozattételi kötelezettségeit és annak sorrendjét, és felhívta elsődlegesen a felperest tényelőadása megtételére, valamint a korábbi nyilatkozatai közötti ellentmondás feloldására. Ebben a körben a felperes által a felülvizsgálati kérelmében megjelölt egyik jogszabályhely megsértése sem értelmezhető.
- [28] A felperesnek az alperes 2010. január 11-i beadványa felülvizsgálati kérelemben idézett részéből levont azon következtetése, miszerint az tartalmára tekintettel tartozás-elismerésnek minősülne - amint arra a másodfokú bíróság helytállóan rámutatott - téves.
- [29] A beadvány egészének tartalmából megállapítható, hogy az alperes ezen előkészítő iratában a projekt teljes árbevételeire [I. rész], majd - a felperes 2005. január 17-i levelére utalva, feltételes módon fogalmazva - a felperes által elfogadhatónak tartott költségeinek összegére [beadvány II. rész: 134.694.676 forint], végül saját költségeire [beadvány III. rész] nyilatkozott, és ezek összegeinek összevonásaként - valamint a már megfizetett 145.112.737 forintra figyelemmel - rögzítette a „kifizethető” eredményt, jelezve azonban, hogy saját költségei is változhatnak, és a felperesi költség igazolása is kétséges lehet. Mindezekre tekintettel a fenti nyilatkozat nem minősül a Ptk. 242. § (1) bekezdése alapján tartozás-elismerésnek, ezért a bizonyítási teher - és ebből adódóan a bizonyítási sorrend - megfordítására sem vezethetett.
- [30] Ebből az is következik, hogy az alperes nem tanúsított a Pp. 8. § (1) bekezdésébe ütköző magatartást, ugyanakkor eleget tett a Pp. 126. § (3) bekezdése szerinti kötelezettségének, így a jogerős ítélet ezek kapcsán sem jogsértő, továbbá a Pp. 1. § (a törvény célja) és 2. § (1) bekezdése (a bíróság feladatai a polgári perben) alapelvek sérelmére sem került sor.
- [31]a felperes felülvizsgálati hivatkozása a szakértői bizonyításra irányuló indítványa elvetését [Pp. 163. § (1) bekezdése és 166. § (1) bekezdése] illetően is. A Kúria ezzel összefüggésben kiemeli, hogy a bizonyítás célja: a perben releváns valamely tény fennállásának vagy fenn nem állásának, illetve valóságának vagy valótlanságának tekintetében a bíróság meggyőződésének kialakítása. Ennek előfeltétele a tény magában foglaló tényállítás megtétele. Az adott ügyben - a helyesen kiosztott bizonyítási tehernek és nyilatkozattételi sorrendnek megfelelően - a felperest terhelte tényállítási kötelezettség a konzorciumi tevékenységgel összefüggésben felmerült konkrét költségei pontos számszaki megjelölése terén. A felperes e kötelezettségének - pontos, egyértelmű és többször megismételt, a teljesítési határidőt és a jogkövetkezményeket is közlő - elsőfokú bírósági felhívás ellenére nem tett eleget, amire tekintettel nem állt rendelkezésre a szakértői bizonyítás alapjául szolgáló tényelőadás. Ezért a másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a bizonyítási indítvány mellőzése indokolt volt, így a jogerős ítélet a Pp. 163. § (1) bekezdését és 166. § (1)

bekezdését sem sérti.

- [32] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [33] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmére tekintettel a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes jogi képviselettel összefüggésben felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésének megfelelő mértékű felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.
- [34] Az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni.
- [35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [36] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2018. április 5.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Cseh Attila s.k. előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró